AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 17. JOLIET, ILLINOIS, 25. JANUARJA 1916 LETNIK XXV.

Avstrijci zasedli jadranski pristanišči Bar in Odsinj.

Črnogorci odlagajo orožje po odredbi pogojne predaje. Mirovno pogajanje med Avstrijo in Črno goro se vrši baje povoljno. Avstrijci odbili vse ruske napade ob besarabski meji. Nemci razstreljujejo francoske zakope.

Topovi grmijo ob italijanski fronti. Pri Tolminu Lahi zopet odbiti.

Berlin, 21. jan. (Brezžično v Sayville.)—Danes semkaj dospelo dnevno naznanilo avstro-ogrskega vojnega vodstva o vojskovanju ob laški fronti se glasi:

"Sovražno topništvo je razvijalo posebno delavnost proti našim postojankam ob tirolski meji in na strminah Col di Lane. Tudi prelazi severno od Peutelsteina so bili močno obstreljevani."

"Težke izgube" na papirju.

Rim, čez London, 21. jan. — Sledeče uradno naznanilo je bilo izdano danes: "Topniški boji so bili v gorskih okrajih okrog Tofare. Eden naših oddelkov je prisilil sovražne skupine, da so se umaknile, utrpevši težke izgube."

Italijanski napad odbit.

Dunaj, 23. jan. — Vojni urad je nocoj izdal sledeče poročilo o vojskovanju ob italijanski fronti:

"Ob mostnem braniku pri Tolminu so se razvijali hudi topniški boji, kakor tudi v zapadnem odseku Karnskih (koroških) planin in na več točkah tirolske fronte.

"V okrožju Bovca smo z lahkoto odbili napad po slabotnem sovražnem oddelku na sleme Rombona.

"Eden naših zrakoplovcev je spustil več bomb na italijansko založišče v Borgu."

Z balkanskega bojišča.

Rim, 20. jan. — Italijanska vlada je bila danes uradno obveščena, da se je bojevanje med Avstrijo in Črno goro zopet začelo.

Sklep črnogorske vlade je brzojavil italijanskemu uradu zunanjih stvari črnogorski prvi minister. Brzojavka pravi, da so kralj Nikola in njegovi ministri zavrgli vse pogoje, ponujane po Avstriji, in da se je bojevanje zopet začelo ob celi fronti.

Nadalje pravi, da vkljub nasprotnim poročilom kralj Nikola in njegovi sinovi ostanejo na čelu svojih čet, odločni za boj do zadnjega. Kraljica Milena z dvema svojih hčera je dospela v Italijo na svojem potovanju v Francijo.

Italijanska vlada je sklenila, radodarno podpirati preosnovo ostankov srbske armade.

Nič manj nego 50,000 Srbov je baje že dospelo v zavetje na otok Krf (Corfu).

Vodi vojno iz Skadra.

Sv. Ivan Meduanski, Albanija, čez Rim, 20. jan. — Črnogorska vlada se je premestila v Skader (Scutari).

Črnogorci se umikajo.

Rim, 21. jan. — Črnogorska armada se umika proti Skadru, Albanija, tesno zasledovana po Avstrijcih in zapletena v neprestane praske, kakor pravijo danes semkaj dospele brzojavke.

Armada Essad paše, bivšega vladarja albanskega, je dospela v Skader in se pridruži umikajočim se Črnogorcem.

(Iz Pariza so zadnji mesec poročali, da je Essad paša napovedal vojno Avstriji in Bolgariji. Rečeno je bilo, da ima 20,000 oboroženih mož, ki bodo podpirali zaveznike.)

Konzuli osvobojeni.

Washington, D. C., 21. jan. — Posredovanjem Združenih Držav bodo nemški, avstrijski, turški in bolgarski konzul v Solunu, ki so v zavezniškem zaporu na krovu francoske vojne ladje v luki, osvobojeni.

Zanikana govorica.

Dunaj, 21. jan. — Tukaj naznanjajo, da je po sovražnem časopisju razširjena govorica, po kateri je Črna gora pretrgala mirovna pogajanja z Avstro-Ogrsko, iz trte izvita. Pristavljajo, da odlaganje orožja se ni dokončano, in dokler niso vse črnogorske čete razorožene, ne prične Avsvtro-Ogrska z mirovnimi pogajanji.

Avstrijci osvojili Bar in Odsinj.

Dunaj, čez London, 23. jan. — Avstro-ogrski vojni glavni stan naznanja danes:

"Črnogorci nadalje polagajo orožje v raznih krajih dežele. Ob severovzhodni fronti črnogorski se je več nego 1,500 Srbov vdalo.

"Jadranski luki Bar (Antivari) in Odsinj (Dulcigno) so naše čete osvojile."

Z ruskega bojišča.

Berlin, 20. jan. (Brezžično v Sayville.) — Uradno naznanilo iz avstrijskega vojnega glavnega stana, prejeto tukaj danes, pravi:

"Nova bitka ob besarabski meji je narasla po silnosti. Trdovratni napadi po številnejših ruskih četah na več točkah med Toporovcem in Bojanom so bili odbiti, zlasti po budimpeštanski honvedski diviziji. Sovražnik je večkrat prodrl v naše zakope, a je bil vsakikrat odbit v spopadih od moža do moža s težkimi izgubami.

Ruski mrtveci pokrivajo bojišče.

"Na neki točki fronte sta se posebno odlikovala honvedska pešpolka št. 6 in št 13 s krepkim in uspešnim protinapadom. Bojišče pred našimi zakopi je uprav posejano z ruskimi mrtveci. Pred posamnimi bataljonskimi postojankami je bilo naštetih nič manj nego 800 do 1,000 trupel Rusov, ki so bili usmrčeni.

"Fronto, ki jo obdržujeta generala Pflanzer in Baltin, obstreljuje rusko topništvo. Topniški boji so bili v vzhodni Galiciji."

Rusko uradno naznanilo.

Petrograd, 20. jan. — Danes izdano uradno naznanilo iz vojnega glavnega stana se glasi:

"V okrožju Dvinska je naše topništvo uspešno bombardiralo sovražno kolono, ki se je bližala Schlossbergu od zapada. Ob srednji Stripi smo ustavili poskus slabotnih sovražnih skupin, približati se našim zakopom.

"Severozapadno od Črnovic, v okrožju Rarinczel, smo zavzeli del sovražne postojanke. V poskusu, zopet osvojiti izgubljeni del, je sovražnik podjel pet obupnih protinapadov, ali so bili vsi odbiti z ogromnimi izgubami za sovražnika."

Rusi mirujejo vsled izgub.

Berlin, 21. jan. — Nemške čete se bojujejo v samo manjših spopadih ob fronti na Ruskem, kakor je danes naznanil veliki glavni stan. Naznanilo poroča lahko odbitje malih ruskih oddelkov med Pinskom in Czartoryskom.

Današnje naznanilo avstro-ogrskega glavnega stana, kakor je bilo prejeto tukaj, pravi:

"Pod vplivom svojih velikih izgub dne 19. jan. v bitkah blizu Toporovca in Bajana so Rusi včeraj nehali napadati. Ob ostali severovzvhodni fronti je tudi splošen mir.

"Poleg topniških bojev s prestanki je divizija ruskih zrakoplovov spuščala bombe na okrožje jugovzhodno od Brzezanov. Škoda ni bila napravljena.

Avstrijci razstrelili zakop.

Dunaj, 23. jan. — Vojni urad je nocoj naznanil:

"V petek smo razstrelili ruski zakop na višini Dolzok, severno od Bojana ob Prutu. Od 300 vojakov v zakopu jih je le malo uteklo. V naslednji noči smo izgnali sovražnika iz enega njegovih obkopov v istem okrožju.

"Južno od Dubna je sovražnik davi po silni topniški pripravi napadel naše postojanke."

Rusi porazili Turke v Aziji.

Petrograd, 20. jan. — Vojni urad je nocoj izdal sledeče poročilo o vojskovanju proti Turkom v Kavkazu:

"Naše čete zasledujejo središče turške armade dalje. Vkljub velikemu številu turških čet in skrajno težavnim krajevnim razmeram so naše čete dosegle znatnih uspehov.

"Sovražnik je bil vržen iz svojih postojank in se je umaknil, utrpevši hude izgube ne le na moštvu, marveč tudi na vsakovrstnih vojnih zalogah. Pri mestu Koprukeulu, blizu Erzeruma, je prišlo v naše roke mnogo topov, streliva in ujetnikov.

"Ko je car slišal o tem udarcu proti Turkom, je ukazal izraziti svojo srčno zahvalo hrabrim četam za njih junaške čine in požrtvovalno službo."

Rusi zavzeli turško mesto.

Teheran, Perzija, 21. jan., čez London, 2:43 pop. — Ruske kolone, vojskujoče se v Perziji, so na drznem pohodu zavzele mesto Sultanabad, 150 milj jugozapadno od Teherana in skoraj enako razdaljo severozapadno od Ispahana. Posadka in nemški konzul sta utekla v Burudjir, 50 milj zapadno od Sultanabada.

Z zapadnega bojišča.

Berlin, 22. jan. (Čez London.) — Veliki glavni stan je danes objavil sledeče dnevno naznanilo:

"Južno od Ypresa smo razdejali z razstrelbami min sovražne zakope v raztegu 70 metrov.

"Sovražnik je brez uspeha obstreljeval naše postojanke med reko Meuse in Vogezi ter nekatere kraje, ležeče za fronto."

Nemci zavzeli francoski zakop.

London, 23. jan. — Berlinski vojni urad je naznanil zavzetje zavezniške postojanke, 250 jardov dolge, severno od Arrasa. Del nekega francoskega zakopa v Argonih je bil vzet.

Priprave za pohod proti Egiptu.

Amsterdam, 21. jan. — Cesar Viljem je jasno namignil, da se turškonemški pohod proti Egiptu kmalu prične, v svojem nagovoru v Nišu, kjer je s častnimi znaki odlikoval bolgarskega carja Ferdinanda, prestolonaslednika Borisa, maršala Mackensena in gen. Falkenhayna, načelnika generalnega štaba.

"Izzvani smo bili po naših sovražnikih, ki so zavidali Nemčijo in Avstrijo zaradi njune mirne, cvetoče prosperitete," je rekel cesar. "Veselega srca so ogrožali razvoj cele Evrope v svrho, da nas udarijo.

"Ali naša zvestoba kot zaveznikov, je bila skorenina naše moči. Imeli smo trdo borbo, ki se kmalu razširi na druga bojišča."

Vprašanje o blokadi.

London, 20. jan. — Splošna razprava o vprašanju, blokirati ali obkoliti nemško brežino z britanskim brodovjem, je nastavljena v spodnji zbornici za sredo prihodnjega tedna.

Nemški cesar v Belgradu.

Berlin, 20. jan. (Brezžično v Sayville.) — Pod nadpisom "Nemški cesar v Belgradu" je "Ueberseeische Neuigkeitenagentur" danes izdala sledečo brzojavko:

"Izza dni Rdečebradca (Barbarosse) ki je na križarskem pohodu v sveto deželo pregledal vojsko več nego 100,000 nemških vitezov v Belgradu, ni noben nemški cesar stopil v belgrajsko trdnjavo do danes, ko je dospel tja nemški cesar. Vreme je bilo krasno, in njegovo veličanstvo je bilo pozdravljeno po avstro-ogrski častni stotniji ter po zvokih vojaške godbe in grmenju topov.

"Cesar je pozneje pregledal nemške čete, ki so izsilile prehod čez Donavo. Nagovoril je vojake, jih zahvalil in pohvalil za njih izredne čine ter osebno delil vojakom železne križce."

Muzej orožja v Cetinju.

Dunaj, 20. jan. — Prav posebna zbirka starinskega orožja, kakor je ni dobiti nikjer drugje, se nahaja v posesti Avstrijcev v Cetinju. Črnogorsko prebivavstvo je točno izpolnilo odredbo zmagalcev, izročiti vse orožje, in v velikih krdelih so prebivavci prihajali, da oddajo orožje. Stare muškete, krive sablje, handžarje in meče, stare mnogo zarodov, so ljudje odlagali. V resnici je imel vsakdo v Cetinju orožje v posesti, celo vdove in otroci.

Angleške ladijske izgube.

London, 20. jan. — Od začetka vojne do dne 30. novembra 1915 je bilo 1,073 britanskih trgovinskih ladij torpediranih ali po minah razdejanih, tako je naznanil danes podtajnik trgovinske borze Bretyman.

Prvi nabor.

London, 20. jan. — Skupine 2, 3, 4 in 5 po Derby-načrtu nabranih novincev so bile danes formalno sklicane. Te skupine obsegajo neoženjence v starosti od 19 do 22 let.

Nabranci so bili strogo naprošeni, da se točno zglasijo. Prve štiri skupine znašajo približno 100,000 mož.

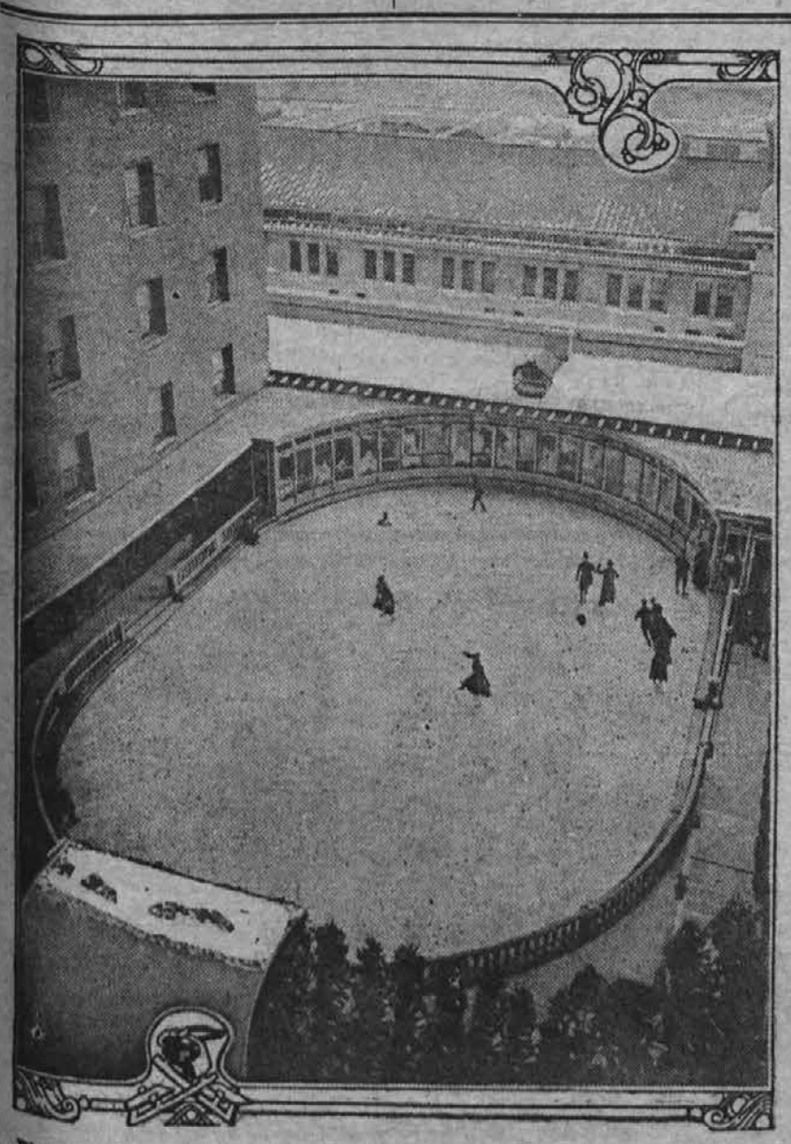

Photo by American Press Association.

DRSALIŠČE NA STREHI HOTELA.

Podjeten hotel v New Yorku je na pravil drsališče na svoji strehi. Tople sobice okrog drsališča vabijo na čaši co čaja.

Novi nadškof chicaški bo umeščen dne 9. febr.

K obredu inštalacije se zbere, kakor pričakujejo, do 1,000 katoliških duhovnikov.

Pred odhodom iz Brooklyna.

Nadškofu George W. Mundeleinu prirejajo častne odhodnice.

Chicago, Ill., 22. jan. — Inštalacija ali umestitev Most Rev. George W. Mundeleina kot katoliškega nadškofa chicaškega se bo vršila dne 9. febr. Pričakuje se, spraviti skupaj najmanj tisoč duhovnikov, vštevši mnoge visoke cerkvene dostojanstvenike.

Obred se bo vršil v katedrali Sv. Imena, North State in East Superior sts. Most Rev. John Bonzano, apostolski delegat za Združene Države bo opravil božjo službo.

Rt. Rev. Charles E. McDonnell, škof brooklynski, bo med navzočimi prelati. Nadškof Mundelein je bil pomožni škof brooklynski za časa, ko ga je papež imenoval nadškofom chicaškim.

Odposlanstvo duhovnikov chicaške nadškofije se odpelje iz Chicaga v Brooklyn in bo sprejeto po delegaciji duhovnikov iz brooklynske škofije; obe delegaciji bosta spremili novega nadškofa v Chicago.

Družba dospe v Chicago dne 8. febr. in se poda takoj v prihodnje domovanje nadškofovo ob North State streetu in East North avenue. Obred umestitve se bo vršil naslednjega dopoldne ob 10. uri.

Mgr. Fitzsimmons, ki je oskrboval nadškofijo izza smrti pokojnega nadškofa Quigleya, bo zastopal duhovščino ob pozdravnem sprejemu nadškofa Mundeleina v Chicagu. Sprejemni spored je naznanil Rev. E. F. Hoban, kancelar, ob svojem povratu z uradnega poseta na vzhodu.

Nadškofa počastili stari prijatelji.

New York, 23. jan. — Most Rev. George W. Mundelein, bivši župnik cerkve Kraljice vseh svetnikov, Brooklyn, ki jo je ustanovil, je bil danes počaščen s slovesno službo božjo v cerkvi sv. Nikolaja ob Second streetu, h kateri je spadal izza svojih otroških let do časa, ko je vstopil v bogoslovno semenišče.

Slovesnost so priredili kot odhodnico župljani sv. Nikolaja. Več nadškofovih prejšnjih učiteljev je bilo tudi navzočih. Župljani so izročili nadškofu krasno darilo v spomin.

Službe božje se je udeležilo več nego 200 bivših sodijakov nadškofovih.

Avstrija sklicuje do 55 let stare.

Berlin, 21. jan., brezžično. — Avstrijska vlada je v svrho nadomestitve brambovcev, poslanih na fronto, kakor poroča Ueberseeische Neuigkeitenagentur, izdala odlok, ki določa starostno mejo za vojno službo na 55 let. Tisti, ki so med starostmi 50 in 55 let, bodo opravljali vojno službo samo šest tednov neprestano in potem samo v okrožjih izven vojnega pasa.

Nov konzistorij v marcu.

Rim, 21. jan. — Največjo važnost pripisujejo današnjemu naznanilu iz Vatikana, da bo imel sv. oče nadaljnji konzistorij v mesecu marcu. Pravijo, da sv. oče skliče kardinale v zvezi s svojim programom za mir.

Na videz je bil konzistorij sklican, da papež Benedikt podeli rdeči klobuq mgru. Seapanelliju, papeškemu nunciju na Dunaju, in mgru. Fruehwirthu, nunciju v Monakovem, ki sta bila imenovana za kardinala v decembru, a nista prišla v Rim.

V resnici, kakor mislijo diplomati, se želi papež poučiti o mišljenju na Dunaju in Bavarskem glede možnosti miru.

Povodenj v Holandiji.

London, 20. jan. — Brzojavke iz Amsterdama pravijo, da nevarnost poplave v Holandiji narašča. Nadaljnji jezi in zasipi so bili predrti. Blizu Wyndeworimera je železnica ogrožena.

Holandska vlada naznanja, da ne potrebuje podpore iz inozemstva. Zato naj se ne nabirajo pomočni skladi.

Služba pomorskih častnikov.

Washington, D. C., 20. jan. — Tajnik Daniels je danes naznanil zbornicnemu odseku za pomorske stvari, da je na roko zakonodajstvu, ki bi naložilo pomorskim častnikom dolžnost, posvetiti svoje življenje zavezni vladi, namesto služiti samo 8 let.

"Ali ni res," je rekel poslanec Trible, "da so tovarne za strelivo napolnjene s častniki, ki naj bi bili na uslugo Združenim Državam?"

"Mislim, da imate prav," je odgovoril Daniels. "Vsako predlogo bi priporočal, ki bi to prenaredila. Tri leta je treba, da se zgradi vojna ladja, in štiri leta so potrebna, da se izobrazi častnik."

Pet črncev linčanih.

Sylvester, Ga., 21. jan. — Smrt petih črncev, katerih prestreljena trupla so bila najdena davi viseča z drevesa blizu Starkvilla, Ga., je povzvročilo "zadavljenje in postreljenje od strani neznancev", kakor so mrtvaški ogledniki razsodili danes popoldne. Nobenega znamenja ni, da bi oblastva nadaljevala preiskavo.

Črnci so bili obtoženi sokrivde v usmrčenju šerifa Morelanda v Starkvillu in ugrabljeni iz ječe po krdelu okrinkancev, ki so v avtomobilih odpeljali petorico na mesto linčanja.

Utekli.

Little Rock, Ark., 20. jan. — Od 20 do 40 kaznjencev je danes uteklo iz farme državne kaznilnice v Cuminsu.

Villa ni bil ujet.

El Paso, Tex., 21. jan. — Triindvajset oseb je bilo usmrčenih blizu Pueble te dni, ko je bil potniški vlak razstreljen prejkone po pristaših Zapate.

Osemnajst razbojnikov, pristašev gen. Ville, je bilo usmrčenih danes v mestu Chihuahua, Mehika. To so bili udeleženci pokolja Američanov pri Santa Ysabeli.

Francisco Villa še ni bil ujet in so bila tozadevna poročila prenagljena. Villa se nahaja baje na "ženitnem potovanju", ker se je te dni v drugič oženil. Carranzovi vojaki ga zasledujejo doslej brez uspeha.

Vlak skočil s tira.

Trenton, Mo., 20. jan. — Strojevodnik Collier iz Trentona, Mo., je bil usmrčen in štirje uslužbenci na vlaku so bili davi blizu tega mesta usmrčeni, ko je skočil s tira dvovlak Chicago Rock Island & Pacific-železnice, sestavljen iz "Golden State Limiteda" in chicaškega potniškega vlaka št. 2.

Vsi potniški vagoni so resknili iz tira, kajti vlak je drdral s hitrostjo 45 milj na uro.

Brez kvoruma.

Springfield, Ill., 20. jan. — K današnji seji se ni sestal kvorum, zato se ni uresničilo upanje, danes dokončati delo drugega posebnega zasedanja državnega zakonodajstva.

"Sergeant at arms" zakonodajstva je dobil naročilo, pozvati odsotne poslance, da se snidejo jutri ob 10. uri dopoldne.

NAZNANILO.

Mi imamo **najboljšo zvezo**, po kateri pride denar **najzanesljivejše** in se izplačuje **najtočneje.**

Mi garantiramo vsako pošiljatev.

V stari domovini izplača denar c. kr. pošta **potom c. k. poštne hranilnice na Dunaju ali v Budimpešti, ali potom Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu.**

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro zastonj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

* * *

5 kron pošljemo zdaj za.....$ .85
50 " " " " 6.90

100 KRON ZA $13.50

500 kron pa za $67.50

Pri teh cenah je poštnina že vračunana. Predno pošljete večjo vsoto pišite nam za najnižjo ceno, da Vam prihranimo denar. Pošiljatve in pisma naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
Joliet, Illinois.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek

Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba

Inkorp. l. 1899.

v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno haznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 24. jan. — Glavna cerkvena seja naše slovenske župnije sv. Jožefa se je vršila v zgornji dvorani stare šole včeraj (v nedeljo) popoludne, začenši ob 4. uri.

V novi cerkveni odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: John Grahek, blagajnik; Anton Glavan, Joseph Erjavec, Joseph Muhich, Anton Golobitsh, Geo. Stonich, Anton Nemanich, Michael Ursich in John Filak. Predsednik odbora je g. župnik, Rev. John Plevnik.

Sprejetih je bilo več važnih sklepov. Najvažnejši je bil sklep, da ima novoizvoljeni cerkveni odbor skrbeti za napravo velike Župnijske Dvorane z gledališkim odrom. Več o tem o prvi priliki, kakor tudi o drugih sklepih.

Staremu odboru in gg. kolektorjem so mnogoštevilni zborovalci zaklicali trikrat "Slava!", ker je vkljub slabim delovnim časom v preteklem letu pokazalo finančno poročilo naše cerkve sv. Jožefa za dobo od 1. jan. 1915 do 1. jan. 1916 čistega preostanka nič manj nego $4,865.75!

Seja se je vršila v najlepšem redu.

— Slovenska veletrgovina "The Eagle" je zadnji teden odmerila velik del svoje prostrane prodajalne za "Will County Farmers Institute" ali za izložbo farmarskih pridelkov tega okraja, in sicer v tretjem nadstropju. Na ta način se bo ta trgovina seznanila z mnogimi farmarji in si pomnožila svoje številne odjemalce. Izložba traja en teden.

— G. Zvonko Novak, bivši urednik "Slovenskega Naroda", "Glasa Naroda" itd., se je mudil teden dni v Jolietu, odkoder je odpotoval v soboto zvečer v Cleveland, O.

— Sijajno zabavo priredi Hrvatski tamburaški zbor "Zora" dne 12. febr. zvečer v Sternovi dvorani. Vstopnina 25c, dame proste.

— Povodenj prestana. Mesto Joliet in okraj Will sta bila zadnji petek ogrožena po veliki povodnji, kakršne ni bilo tukaj izza leta 1902. V noči od četrtka na petek so lile plohe, tako da sta potoka Spring in Hickory naglo narasla in stopila čez bregove. Najhuje je bil ogrožen kot Brooklyn znani okraj v jugovzhodnem delu mesta. Skozi ta okraj teče Hickory Creek, ki se izliva v reko Desplaines. V tem mestnem okraju je voda narasla 6 čevljev. Mnogi prebivavci, ki niso imeli na razpolaganje čolnov, da bi se rešili, so iskali zavetja v zgornjih nadstropjih svojih hiš. Vsi razpoložni policisti in ognjegasci so hiteli na pomoč ogroženim ljudem. Jugozapadno od Jolieta je bil Rockdale, velika naselbina z večinoma slovenskim prebivavstvom, v največji nevarnosti poplave. Tisti, ki so bili najbolj ogroženi, so bili rešeni v čolnih. Deset milj južno od Jolieta je zastajalo in se gatilo ledovje s posledico, da je vodovje pritiskalo v stran in poplavljalo okolno ozemlje. Promet na Joliet & Eastern Interurban-železnici je bil med Jolietom in Chicago Heights ustavljen. Več mostov je bilo poškodovanih. Na srečo je deževje prenehalo še o pravem času, da ni nastala večja nezgoda vsled razširjene povodnji. Človeške žrtve ni bilo obžalovati nobene. V okraju Will napravljeno škodo cenijo na $500,000.

— Povodenj in kaznjenci. Osem čevljev vode v kamenolomih državne kaznilnice v Jolietu vsled plohe zadnji petek je povzročilo, da je 300 kaznjencev ostalo v svojih celicah v petek in soboto, ker jim ni bilo mogoče delati.

Cannonsburg, Pa., 21. jan. — Cenjeno uredništvo Amer. Slovenca! V številki 13. tega lista je bil priobčen dopis iz tukajšnje naselbine. Dopisnik je poročal o stavki, ki je izbruhnila v tukajšnji tovarni Tin Plate Co. 3. januarja. Dopisniku, kakor je razvidno iz dopisa, so delavske razmere v tukajšnji naselbini prav malo znane; gotovo mora biti kak novinec, prvič zato, ker je zapisal napačno ime tovarne, v kateri se je vršila stavka, in drugič zato, ker mene imenuje stavkokaza, in tretjič, ker nima za svojo trditev tehtnih dokazov, se je gotovo zbal, da ne bi imel opravka s sodnijo, pa se ni podpisal s polnim imenom. Ker sem v javnosti precej poznan in tudi že več letni naročnik A. S., prosim, g. urednik, da mi drage volje odstopite malo prostora v listu, da celo stvar natanko pojasnim.

Kakor že rečeno, so res zastavkali v tukajšnji tovarni Cannonsburg Iron & Steel Co. neizučeni delavci v štirih oddelkih in sicer labor gang, cold roll, weight room in nealing department, skupaj do 150 delavcev. Zahtevali so 30 centov povišane plače in skrajšanje delovnega časa. Družba jim je prec drugi dan stavke ponudila deset centov povišanja, kar pa so delavci odklonili. Stavkali so potem štiri dni skupaj, in ker ni družba hotela priboljšati nič več ko 10 centov, so se vsi vrnili peti dan na delo in vzeli 10 centov povišanja. Njih prejšnja največja plača je bila 18 centov na uro, sedaj je pa največja 19 centov na uro. Dopisniku poročam, da jaz ne delam v nobenem teh oddelkov, v katerih je bila stavka, ker tukaj so sami neizučeni delavci več narodnosti; pač pa delam v Machine departmentu, kamor spadamo kovači, mašinistje in strojevodje. Mi pa nismo imeli nikakšnega stika s stavko. V slučaju, da bi mi zastavkali, bi dali družbi en teden odloga, kakor smo storili že leta 1912. Ni nam pa bilo treba stavkati, nam je družba prec odobrila naše zahteve, ker učenih delavcev se ne dobi tako lahko ko navadnih delavcev.

Dopisnik tudi piše, da če bi on imel kos kruha, da bi mu ga jaz rad iz rok izbil. Prijatelj, ravno narobe! Se li še spominjaš leta 1912, za časa, ko se je v tovarni ponesrečil rojak Frank Maganja, ki mu je nogo zlomilo? Ko je prišel iz bolnišnice, je bil revež brez vseh sredstev. Jaz to videč, sem se zavzel zanj pri glavnem ravnatelju tovarne, v kateri je ponesrečil ter smo z nekaterimi bossi napravili zanj kolekto po tovarni, v kateri je dobil $135 in še več. Potem je tožil družbo za odškodnino za nogo. Bil sem zopet jaz prva priča, ker mi je bila stvar natančno znana, kako je ponesrečil. Takrat se mi je od več strank reklo, da me bo družba odslovila, ker sem tako odločno nastopal in se zavzemal za nesrečnega rojaka. Družba se je zbala stroškov ter je sklenila in se pobotala s Frank Maganjo in plačala vse stroške in dala Franku Maganja za odškodnino štirinajstoinsedemdeset dolarjev. Mene pa, ker sem bil glavna priča, še danes ni odslovila. Dopisnik naj gre v novo dvorano društva Postojnska Jama št. 138 SNPJ, tam naj pogleda krasno zagrinjalo, za katero sem jaz nakolektal med Američani in med drugimi narodnostmi. Končam in svetujem dopisniku, da brez tehtnih dokazov ni treba ljudi po časopisih psovati s stavkokazi.

Pozdrav vsem trpinom delavcem širom nove domovine!

John Koklich, Box 276.

Denver, Colo., 21. jan. — Slavno mi uredništvo Am. Slovenca, prosim, da mi dovolite nekoliko prostora v nam priljubljenem listu, da sporočim nekaj od nas iz Denvera.

Nimam kaj veselega, ampak žalostno novico, da je neprizanesljiva smrt pobrala izmed nas nam dobro znano Magdaleno Cvar v najlepši dobi njenega življenja, to je v starosti 35. let. Pokojna Magdalena Cvar se je dvakrat omožila; od prvega moža ima 4 deklice, najstarejša je stara 12 let, najmlajša 5 let; z drugim možem ima pa 2 dečka, eden star 2 leti, eden 2 meseca. Torej vidimo, kako hudo je njenemu ostalemu možu s 6 malimi otroci. Pokojna je bila članica dr. sv. Ane štev. 143 N. H. Z., katero je pokojno spremilo k večnemu počitku na Mount Olive pokopališče. Pokojna Magdalena Cvar je bila rojena v vasi Zdihovo, fara Bosiljevo in občina Bosiljevo na Hrvatskem. Tukaj zapušča žalujočega moža s 6 malimi otroki in eno sestro tu nekje v Ameriki, v stari domovini pa 2 sestri in starše, in tukaj v Denveru ima enega svaka, po imenu John Simčič, kateri je dosti pomagal v času njene bolezni in takrat, kadar so jo spremili k večnemu počitku. Pokojni naj sveti večna luč in v miru naj počiva, a možu pa sožalje od nas znanih!

Pri sklepu pozdravljam rojake širom Amerike in stare domovine. Daj Bog mir med narodi!

George Pavlakovič, zast. A. S.

Willard, Wis., 19. jan. — Cenjeni g. urednik Am. Slovenca: — Tiste črne lize po hišah, katere so v letnem času tako neprijetne, so se nam sedaj tako priljubile, da bi človek neprestano sedel pri njih, ali pa vsaj opravljal službo kurjača. Toda temu se ni čuditi v tem času. Dne 13. jan. je kazal toplomer 32 pod ničlo, in zatem se že štiri dni suče okrog 15 pod ničlo, a danes je nastopilo bolj južno vreme. Pozdrav. **Zastopnik.**

KRVAVI BOJI PRI OSLAVJU.

Slava kranjskega 17. pešpolka.

Iz vojnega tiskovnega stana poročajo z dne 28. nov.: V četrti soški bitki trajajo z vsemi silami izvajani italijanski napadi neprestano dalje. Od 9. novembra, ko se je pričela ta bitka, ki divja od Krna pa do morja, so polki armade vojvode Aosta na Doberdobski planoti, pri Sv. Martinu in Sv. Mihaelu skoro vsako uro napadali in šele nekaj dni sem osredotočuje ob Soči od goriškega obmostja do Krna razpostavljena armada generalnega poročnika Frugonija svoje najhujše artiljerijsko delovanje na goriško obmostje in posebno proti Oslavju. Vsi laški napadi proti avstrijskim postojankam pri Oslavju so bili dan za dnevom in noč za nočjo odbiti.

Generalni naskoki.

Včeraj (27.) popoldne in danes ponoči bi morala Frugonijeva armada izvesti generalni naskok, da doseže, kar se na Kalvariji ni posrečilo, da vrže od toče krogel omamljene branilce proti Soči in da na tej točki prodre goriško obmostje. Včerajšnji boji pred Oslavjem so bili najtežji, najljutejši in ajbolj krvavi, kar se jih je vršilo od začetka laške ofenzive proti goriškemu obmostju in vemo, kaj naj to pomeni.

Izvrstno delovanje artiljerije.

Pribiti je treba, da je c. in kr. artiljerija, ki je v vseh bojih ob Soči igrala slavno vlogo, tu prekosila samo sebe. Kljub temu, da je obrambna artiljerija imela neprestano opravka z obrambo italijanskih artiljerijskih napadov na Podgoro in Oslavje, je mogla proti neki laški postojanki, ki je bila pred kratkim še naša, s takim uspehom učinkovati, da se ni samo posrečilo odbiti vseh laških napadov na Oslavlje, marveč tudi pripraviti predpostojanko, katero so Italijani zelo močno utrdili, za napad.

Kranjski Janeza se zopet odlikovali.

Posrečilo se je maloštevilni stotniji ljubljanskega pešpolka št. 17, katero je vodil rezervni poročnik dr. Jožef Freitag, da je vzela italijansko postojanko in jo obdržala kljub protinapadu, katerega so Italijani takoj nato izvedli. Sosednje jarke predpostojanke so skoro istočasno osvojili oddelki kraljevograškega in przemyselskega pešpolka.

Ujeti Italijani so izjavili, da je bil za noč od včeraj na danes ukazan italijanski generalni naskok proti Oslavju, vendar je pa brezdvomno vsled strašnega učinkovanja naših brambnih baterij izostal in šele danes ob pol treh zjutraj se je izvršil italijanski protinapad proti včeraj izgubljeni postojanki, ki pa je bil že v kali zadušen. Najmanj 1000 laških trupel je ležalo včeraj popoldne pred Oslavjem in napadalci bodo pač morali na kaki drugi točki poskušati svojo srečo.

* * *

Oslavje leži nekoliko severozahodno od Gorice. Tri točke, višine 180, 172 in 188 okoli vasice obvladujejo često iz Št. Ferjana proti Gorici. Južno od Oslavja se gričevje znižuje in se nato zopet zviša nad Podgoro. Oslavje leži na desnem bregu Soče. Ta postojanka tvori zvezo med postojankami na Kalvariji in pri Sabotinu. Blizu Oslavja leži tudi Pevma, za katero so se vršili že hudi boji.

Trije grozni dnevi.

V Gorici, 21. novembra.

Kot pijan zlodej so se zaleteli Lahi, da bi vzeli Gorico. Nagrmadili so čet do 15 mož na enega našega — toda naša kri se ne ustraši izlepa. Mahali smo jih in podirali: do dvajset jih leži drug vrh drugega in 2000 smo jih zajeli v 3 dneh. Tako pripovedujejo ranjenci in videl sem sam; resnično so vredni zlata deca. "Bog je z nami, pa se ne bojimo nikogar! Da ni z nami Boga, morali bi omagati proti toliki premoči, a Bog nam daje moči, hrabrosti in uspehov." Tako pravijo in res je tako, drugače niti misliti ni mogoče. Često samo ena stotnija — do 180 mož — udari na dva do tri njihove bataljone — do 2,000 mož. Pa se potisnejo mednje kakor vihra, dokler jih ne potolčejo, razkrope in ne zajamejo. Sedaj so se Dalmatincem priklopili tudi Slovenci, za Lahe kočljiva stvar. Ej, bilo bi jim bolje, da niso ugriznili v trdo kost. Na nji si mora polomiti zobe. To je živ ogenj, ki požge vse, kar mu pride v bližino; niti dlake svojega ne da tujcu. Kot lev brani ljuto pravico, dano mu od Boga. Le preko naših trupel more Lah dalje, a dokler pride do tega, se mora okopati v krvi, mora plavati v svoji krvi.

In borba traja še vedno, noč in dan. Oni napadajo in mi napadamo nasproti.

Bij, udri! Ne daj mesta pohlepniku v svoji hiši!

Mnogo naših cvetov pada dan za dnev. A njihova kri je seme, ki mora roditi dober obilen sad. —

Razgovarjal sem se z italijanskim ujetnikom. Pripovedoval je, kako jih je bodril častnik na naval: Avanti, avanti! Pa je jelo trositi s streli naše topništvo in pehota — in vsi so zbežali nazaj: "Ed io sono andato invece avanti, ed ecco me qui! — Jaz pa sem šel dalje in tu sem!"

Pripovedoval je, kako silno jih pobija naše topništvo, specialmente quel di centodue — posebno oni od stodva. To je oni, ki ga naši imenujejo Marko, Slovenci pa bik (30.5 cm). Oni ga imenujejo stodva, ker jim je nekoč top ubil in ranil — stoindva.

MALENKOSTI OD SV. LUCIJE OB SOČI.

(Dopis "Slovencu".)

Naša stara mati šteje danes polnih 88 let. Zdrava je še in čvrsta. Spočetka se je vojske zbala, a ker jo do danes še ni nič zadelo, meni, da ta reč ni baš tako huda. Med najhujšim ognjem kolovrati po vasi. Njena vsakdanja skrb je, da imajo Pečanove mačke polne želodce. Tu ne pomaga karanje. Mačke morajo imeti polovico njenega kosila in — amen. Pečanova hiša leži streljaj od naše.

"Mati," pravim, "za božjo voljo, pustite danes mačke pri miru, ko vidite, da hudo streljajo."

"Eh kaj," mi odgovori, "naj streljajo, samo da ničesar sem ne spuščajo." Kakor bi za parado streljali!

Našel sem jo na gričku nad vasjo. Nevarno je tam. Razjezil sem se: "Pojdite vendar domov; kaj bo, če Vas rani šrapnel."

"Pojdi, pojdi, kaj ti razumeš, saj vidiš, da se skrijem tu pod trto." Star otrok.

* * *

Cadorna skuša pri Gorici na vsak način predreti. Sreča mu ni mila. Zdaj ruši mesto. Jaj, kako je otroški! Bil sem še majhen mulo, ko je prinesla mama meni in sestri zemljenega prešička iz Ljubljane. Vsakemu svojega. Ker je sestra starejša, je dobila večjega. Iz jeze sem razbil njenega in svojega; po vrhu so bila ušesa za par centimetrov daljša. Tako dela danes laški "cunctator" — po naše: nemoremnaprej.

Če bi živel Prešeren, bi mu zapel:

Bilo Cadorna tebi naročeno
peljati v Avstrijo krdelo laško,
glej, mi smo zbili je kot prazno
flaško,
vse upanje je zate zdaj izgubljeno.

Si mislil naše jest' klobase —
kako bi bile ti dišale!
So naše čete te oklofutale,
zamudil si ugodne čase.

Tak človek, ki ljudi v boj tira,
kjer jih umre za prazen nič stotine,
ni vreden, da ga solnce več obsine,
ima v prsih mest' srca kos sira.

Morebiti bo začel sedaj pri nas trkati. Naša vrata so trdno zapahnjena in ključ je dvakrat obrnjen v njih.

* * *

V noči od 23. na 24. novembra bi kmalu ratal škandal. Užgala se je Fonova štala. Kdo je zažgal, naj ve vrag. Požar se je širil in širil, pričel je lizati tramove in tupatam je udaril ogenj že skozi okna. Ob treh ponoči so prebudili naše zaspane gasilce (brez mandata). Klicali so naši vrli črnovojniki. Sosed Štajerc si je pomel oči, odprl usta, nategnil ušesa in je povprašal v visokem tenorju: "Kaj zlodja ropotate?" Toda kmalu se je uživel v položaj in ker ni imel drugega pri rokah, je zajemal vodo iz korita kar v klobuku in je z brezprimerno hrabrostjo mnogo pripomogel, da smo omejili ogenj. Bil je Štajerc naš Ata Žužamaža. Hvala bodi na tem mestu izrečena Ciducevemu Pepetu, ki je ogenj od daleč gledal, nadalje Pušarju, ki je s svojo hladnokrvnostjo navduševal ljudi s tem, da je celo noč trdo spal in nazadnje Mežnarjevemu Cirilu (oprostite, da ga tolikrat imenujemo), ki je šele drugi dan ob enajstih zvedel o požaru, a je še danes truden od prevelikega dela. — Vsak od teh zasluži petindvajset odlikovanj — na zadnjo plat.

Pozdrav ljubljanskim lemenatarjem. — Hinum.

Misli cesarja Maksimilijana.

V Trevizu je umrl Luigi Toffato bivši sluga pokojnega mehikanskega cesarja Maksimilijana, ki je storil 1867. leta tako žalostno smrt v Kveretaru. Med Toffatovimi pismi in papirji so našli tudi knjigo, tiskano šele po smrti cesarjevi in sicer v malo izvodih, ki so jih razdelili med Maksimilijanove sorodnike in nekatere najbližje prijatelje. V knjigi, ki jo je spisal Maksimilijan sam, se nahajajo pesmi, potopisi, odlomki iz dnevnika, pregovori in drugo. Da si čitatelji morejo napraviti sodbo o nazorih nesrečnega vladarja, navedemo nekaj aforizmov: Ni lepo, gledati velike ljudi iz velike bližine. — Mase naroda ne vodi razum, ampak nagon, ki je vedno pravičen; daj mu prilike, da se svobodno razvije. — Despotizem zahteva od onega, ki se ga poslužuje, obširno duševno obzorje in železno voljo. — Despotizem ene osebe je težko prenašati; despotizem cele kaste se nikakor ne more obdržati in mora prej ali slej pasti. — Z bajoneti se ne da izkopati zlato iz zemlje. — Narodovo zaupanje je isto, kot olje na oseh državnega voza.

S "fajfo" v smrt.

Hudomušnost samomorilcev je velika. Z mostu cesarja Franc Jožefa na Dunaju je skočil pred dnevi okrog 35 let star mož ter zginil v valovih. Pred samomorom je še prosil finančnega paznika, ki straži pri mostu, za ogenj ter si nažgal "fajfo". Potegnil parkrat krepko, se zavihtel čez mostno ograjo in s fajfo v ustih skočil v Donavo.

Kralj tehnike — odločen katolik.

Dne 1. aprila 1912 je priredil katoliški klub v New Yorku zborovanje, na katerem je imel govoriti jezuit Bernard Vaughan o Devici Orleanski. Predsednik zborovanju je bil kardinal Farley, podpredsedstvo pa je ob viharnem odobravanju prevzel svetovnoznani iznajditelj Guglielmo Marconi, ki ga protestantje štejejo za svojega, ker je ne samo krščen, temveč tudi globoko veren katolik. Za čast, ki so mu jo izkazali na zborovanju, se je zahvalil v lepem govoru, v katerem je pozdravljal newyorške katoličane, zlasti njih kardinala Farleya in P. Vaughana. Poudarjal je velike zasluge jezuitskega reda za kulturni napredek današnjega časa. Priznal je, da se mudi zato v Ameriki, ker hoče zvezati Japonsko in Ameriko po — brezžičnem brzojavu, ki je lep simbol katoliške Cerkve. Kajti tudi v katoliški Cerkvi je vedno sto in še več milijonov vernikov celega sveta brez vidnih vezi v najožjem duhovnem stiku.

Močenje postelje.

Ta neprilika pri otrocih se lahko odpravi z rabo Severovega Zdravila za obisti in jetra (Severa's Kidney and Liver Remedy). To zdravilo je primerno za odrasle ravno tako, kakor za otroke. Rabi se naj v slučajih vsetja obisti ali mehurja, zadrževanja ali puščanja goste vode, bolestnega puščanja vode, oteklih nog ali bol v hrbtu, katerega povzročajo obistne neprilike in tudi v slučajih zlatenice ali slabega želodca. Cena zdravila 50c in $1 v vseh lekarnah ali od nas. Ako še niste prejeli naš Almanah za Slovence za 1916, dobite ga od Vašega lekarnarja še danes ali pa pišite nam. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.—Ad.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418.

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen l. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

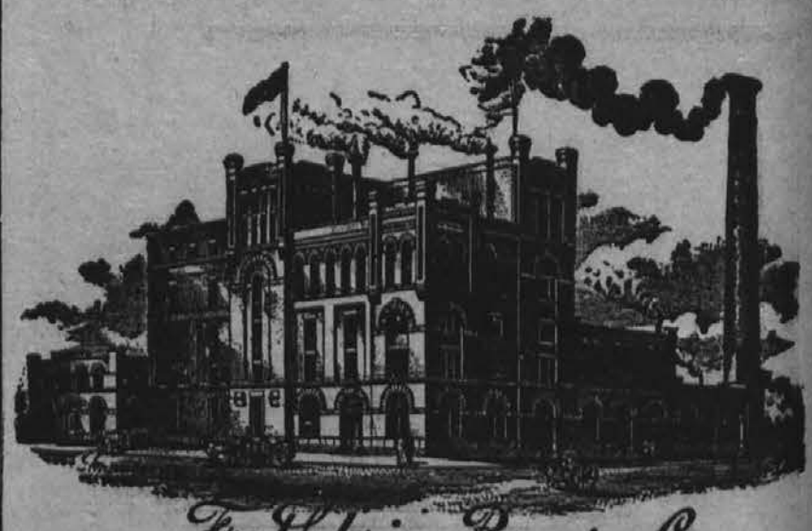

Fred Jehring Brewing Co

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Ustanovljena 29. novembra 1914 Inkor. v drž. Ill., 14. maja 1915

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, ENEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.
Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— Solate dovolj. Ljubljanski okoličani so se za letošnjo zimo z zimskimi solatami tako preskrbeli, da je bode še v preobilici. Dasiravno je preostaja, vendar so pa cene še vedno visoke. Če kje, tedaj je pri solati upati, da bodo cene padle, ker je prebivalstvo letos nikakor ne bode kupovalo toliko, kakor druga leta, in sicer edino zaradi tega ne, ker so pri olju cene tako poskočile, da ga že srednji sloji ne morejo kupovati, kam šele siromašnejši.

— Umrli so v Ljubljani: Franc Franz, južne železnice nadsprevodnik v pok., 59 let. — Sora Miklos, pešec.— Josip Regner, poddesetnik pri domobrancih. — Ludovik Mizera, pešec. — Anton Unterholzer, lovec. — Fran Spaček, pešec. — Ivan Cesar, južne železn. pristav v pok., 77 let. — Uršula Šeliškar, delavka, 58 let. — Ivan Pust, ključavničarski mojster, 41 let. — Anton Završnik, delavčev sin, 1 mesec.— Matija Hočevar, kmet-hiralec, 49 let. — Marija Delač, občinska uboga-hiralka, 69 let. — Stipo Ljubičič, vojaški voznik. — Simon Zwozdetzki in Stanislav Szatankowiz, pešca.

— Tičje društvo je zmrznilo. Zima je izvanredno zgodaj nastopila. Uboge ptice zmrzujejo in od gladu umirajo. Tičje društvo pa se še vedno ne gane in krilatim živalicam ne poklada nikakih živil. Vsled vojne so res nastale izvanredne razmere; splošna draginja in pomanjkanje živil. Posledice so razne podpore bolnim in ranjenim vojakom, ubožnim beguncem in revnim slojem prebivalstva. Vendar bi se pa tudi lahko nekaj poskrbelo za ptičke in preprečilo pogin istih vsled mraza in lakote. Veliko oseb živi v izobilju in ako bi te osebe imele malce sočutja, bi v to svrho lahko prispevale kake drobtinice. Vsaj ptičje društvo naj se prebudi iz spanja! — "Sl.", 1. dec.

— Nova naredba glede mleka. Ljubljanski "Slovenec" z dne 29. nov. piše: Ministrstvo je izdalo naredbo, ki občutno omejuje uporabo mleka. Zakaj? Mleka je manj. Vzrok za to? Močnih krmil manjka in tudi število krav molznic se je zmanjšalo. V naših krajih pa je še za navadno krmo precej huda. To je en vzrok pomanjkanja mleka. Drugi vzrok pa je v tem, da se v sedanjih hudih časih, katerih se še vedno ali nočemo ali ne moremo zavedati, porabi precejšnje množine mleka v take namene, ki ne pomenjajo več skromne zadostitve vsakdanje potrebe po hrani, ampak že luksus. Imamo pa otroke, bolnike, delavca, kmeta in malega meščana, kateremu je mleko velik del vsakdanje hrane. Tem slojem je treba mleko ohraniti že zaradi zdravja. Nova ministrska naredba hoče to doseči s tem, da prepoveduje porabo mleka v namene, ki se danes smejo imenovati luksus. Odslej je po celi Avstriji prepovedano izdelovati penasto smetano, katere se zlasti dosti porabi po kavarnah pri kavi in čaju. S to prepovedjo pa bi se ne pridobilo ravno dosti mleka in zato je vlada kratkomalo prepovedala prodajo vsake smetane. Prepovedano je tudi krmiti z mlekom teleta in prešičke čez šest tednov stare. Prepovedano je porabljati mleko za tehnične in industrijske namene, n. pr. za izdelovanje barve, sladoleda, čokolade, kreme in bonbonov. — Izdelovanje sira sicer ni popolnoma prepovedano, toda za izdelovanje je dovoljeno porabiti samo ono množino mleka, kakor se je porabilo v letu 1914. Deželne vlade pa imajo tudi pravico prepovedati, da se med gotovimi urami na dan po gostilnah in kavarnah ne sme mleka niti samega niti v zvezi z drugo pijačo dajati. Po kavarnah in gostilnah vlada lahko prepove tudi rabo kondenziranega mleka. Vlada tudi lahko producente prisili, da dobavo mleka za konzum vzdrže in pomnože. Če so že namreč dosedaj dajali mleko za konzum, tedaj se jim lahko ukaže to še nadalje. Seveda se pri tem ozira na število živine, krmo in domačo potrebo. — Vlada in po njeni odobritvi tudi okrajna glavarstva lahko izdajo potrebne odredbe, da se zagotovi mleko predvsem otrokom, doječim materam in bolnikom. Po večjih mestih dobimo tedaj morda karte za mleko. Najprvo se bo dalo mleko zgoraj imenovanim osebam na karte, šele ko bodo te osebe preskrbljene z mlekom, pride mleko na prodaj za druge. Toda to še ni določeno. — Na koncu ima vladna naredba določbo, da so producent in trgovec z mlekom ter prevozna podjetja dolžna okrajni politični oblasti dati vsa potrebna pojasnila in dokazila. Oblastveni organi smejo pregledati njihove prostore. Za prestopke so določene primerne kazni.

— Odlikovanja. Viteški križ Fran Josipovega reda na traku vojnega zasl. križca je dobil polkovni zdravnik v rez. dr. Otmar Szymanski, poveljnik rez. boln. Zavidović v Kranju. — Ponovno Najv. pohvalno priznanje se je izreklo nadporočnikoma Antonu Galzigna in Rudolfu Doskočil pp. št. 97; stotniku Teodorju Preisinger dom. pp. št. 27 in črnov. nadpor. dr. Fr. Dure.— Pohvalno priznanje so dobili stotnik Karl Ruecker topn. p. št. 27; poročnik Alojz Wallner in Ivan Holeček, prvi pp. št. 84, drugi l. b. št. 3; dalje poročniki Franc Mader pp. št. 27; Ladislav Havaček gor. topn. p. št. 3 in Gustav piskač žel.-brz. p. — Zlasti zasl. križec s krono na traku hrabr. svetinje sta dobila nadpor. prov. č. Ernst Pakiž pp. št. 47; voj. reg. nadofic. Herman Fuchs pri 5. arm. pov. — Srebrni zasl. križec s krono na traku hrabrostne svetinje je bil podeljen nar. Josipu Jaklič pp. št. 17 in Drag. Gjurič pp. št. 78; rač. podč. Ferd. Federsel topn. p. št. 27.

Armadno poveljstvo je podelilo: Srebrno hrabr. svetinjo I. reda poročn. v rez. Lud. Kiegerl, nar. Emilu Radanović, Franu Zabrič, Rudolfu Melihen, Antonu Cek, Matiju Prodan, četovodjem Juriju Božič, Josipu Stepčič, Ivanu Biteznik, korp. Ivanu Sarič, Andreju Melihen, Antonu Klemen, Orlandu Garniel, desetn. Antonu Leban, vsi pri pp. št. 97. — Srebrno hrabr. svet. II. reda desetn. Ivanu Beil pp. št. 97, dalje nar. Antonu Zadkovič, Štefanu Vuga, Franu Lukan, Ant. Toplikar, Alojziju Zarnik, Rudolfu Valenčič, Jos. Brence, četov. Hubertu Senica, Rudolfu Lenarčič, Franu Lunka, Petru Pirih, Lud. Komel, Ant. Dobrila, Filipu Peligon, Leop. Sufič, desetn. Franu Milovec, Juriju Vidali, Alojziju Černe, Mihi Fajt, Ivanu Bak, Antonu Sepič, Jos. Krbačevič, pešcem, Franu Pretnar, Jos. Balič, Štefanu Šuligoj, Ivanu Majer, Franu Winkler, Franu Seljak, Franu Volič, Andreju Šorli, Petru Hvala, Andr. Berginc, Josipu Kašca, Antonu Komac Kazimiru Križmanič, Ivanu Petelin, Franu Skočir, Ivanu Trnovec, Val. Devjak, Petru Rovič, Ferd. Perkon, Jos. Žerjal, slugoma Ant. Legisa in Jos. Skočir, vsi pri pp. št. 97, dalje četov. Jos. Mavrič, korp. Franu Vivodi, Jak. Srebot, Alfonzu Palik, Ant. Marzola, Franu Jekič, Josipu Tomš, Antonu Badalič, Maksu Tence, Ivanu Tratnik, Josipu Zimmer, Matiji Kofolj, Ferd. Zlobec in Andr. Lavrenčič, vsi pri pp. št. 97.— Bronasto hrabr. svetinjo nar. Josipu Zuljan, J. Blažič, Viktorju Kralj, četov. Ivanu Palčič, Franu Bačič, Franu Marinčič, Jakobu Divjak, Klemenu Winkler, Ernstu Rusjan, Leopoldu Ukovič, korpor. Rudolfu Vidmar, Antonu Paliska, Ivanu Istinič, Ivanu Fon, Ferd. Rot, Izidorju Ferfolja, Petru Dans, Josipu Mozetič, des. Ivanu Ciak, Franu Berka, Josipu Mlinar, K. Lučič, Ivanu Podorek, Josipu Mošer, Franu Ratanski, Antonu Konent, Petru Bole, Josipu Srnel, pešcem Antonu Sufič, Franu Seljak, Blažu Palčič, Alojziju Zabrešček, Jos. Skočir, Vincencu Geržetič, Franu Cigoj, Antonu Krebelj, Josipu Cigoj, Antonu Grdina, Alojziju Jeler, Ivanu Landschbauer, Ant. Vončina, Ivanu Florjančič, Josipu Cigon, Ivanu Šarič, Avg. Calligaris, Antonu Florečič, Ant. Gaberšček, Ivanu Gržinič, Ivanu Bobek, Alojziju Jazbitz, Franu Prinčič, Antonu Pribac, Mihi Radič, Andr. Reichenberger, Antonu Staner, Ant. Stopar, Josipu Starčič, Ivanu Zarzut, Ivanu Muzenič, Alojziju Bajt, Franu Ambrožič, Jakobu Škrlj, slugom Jos. Pirijevec, Franu Štrukelj pri pp. št. 97.

— Odlikovanja. Red železne krone III. reda z vojno dekoracijo je dobil stotnik Henrik Effenberger l. b. št. 7; vojaški zaslužni križec III. reda z vojno dekoracijo major Fran Binder pp. št. 76; ponovno Najvišje pohvalno priznanje se je izrazilo višjemu zdravniku dr. Ivanu Hyden pp. št. 97; dalje so dobili Najvišje pohvalno priznanje črnov. poročnik Maks Andretto; asist. zdravnik dr. Edm. Malina pp. št. 47; polk: zdr. dr. Vladimir Ferlan l. b. št. 8; stotnik Emil Schueh pl. Hellbrueck pp. št. 76; nadp. Rihard Panek dom. pp. št. 27! višji zdr. dr. Alfred Keiter pp. št. 47. — Nj. Vel. je podelilo srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabr. svet. naredniku Ivanu Gams pp. št. 97; računovodji Francu Šlambader pp. št. 97. Zlato hrabr. svetinjo poroč. v rez. Alojziju Luckmann pp. št. 97. Srebr. hrabr. svet. II. reda četov. Ivanu Bajde, Rudolfu Kaluža in pešcu Edmundu Branne pp. št. 17; računov. Rudolfu Herzog pp. 97; črnov. Josipu Tacl, Josipu Lašič in Karlu Sokol pp. št. 47; korp. Al. Tonkli, pešcem Mihi Jurič, Mihi Jelar, Fr. Mostar, Ivanu Jakl, Ferd. Lapornik, Fr. Serajnik, Jakobu Leskovšek, slugama Alojziju Remic in Rudolfu Drame dom. pp. št. 4. Naredniku Jakobu Wagrinetz, korp. Ivanu Lautner pp. št. 27, četov. Andr. Juhkar pp. št. 97.

— Nova iznajdba. Dandanes preživi vojak večino bojnega časa v strelskih jarkih. Gosp. polkovnik Kaučič je izumel mal ročni aparat, kateri popolnoma ščiti glavo vsakega vojaka v strelskem jarku v stoterih slučajih pred sovražnimi svinčenkami. Ta iznajdba je prava dobrota za junake ob fronti in je cena strelnega periskopa tako nizka (4 K), da ga lahko nabavi vsakdo, ki ima kakega sorodnika ali prijatelja v vojski.

ŠTAJARSKO.

— Smrtna kosa. Sv. Peter na Medvedovem selu. Zlatomašnik Janez N. Sparhakl je umrl 21. nov. po božji službi. Pogreb se je vršil 23. nov. ob veliki udeležbi ljudstva in 16. duh. tovarišev, med njimi edinega še živečega sošolca, zlatomašnika župnika Gajšeka. Vodil ga je in rajnemu ganljivo slovo govoril rogaški dekan Šalamon. Rajni je bil rojen 25. aprila 1837 v Rogatcu, v mašnika posvečen 1863 in je kot kaplan služil v Lučah 1863—1866, pri Št. Pavlu ob Vojski 1866—1870, v Črešnjevcu 1870—1871 in v Hočah 1871—1874, od 1874 do 1879 je bil provizor in župnik pri Sv. Ožbaltu ob Dravi, od 7. februarja 1879 do 30. apr. 1907 pa župnik tukaj. Ko je stopil v pokoj, se je preselil v Kaplanijo, kjer je tudi umrl. V celem je bival pri nas nad 36 let. Kot tukajšnji župnik je leta 1882 dal napraviti novi veliki oltar, za katerega je tudi cesar daroval 200 K, l. 1884 je zakristijo povečal in nad njo oratorij postavil, l. 1891 je oskrbel novi zvon za srečno zadnjo uro in leta 1905 je dal po slikarju Pavliču čedno prenoviti vso cerkev. Kot vpokojenec nam je omogočil dvojno službo božjo. Bil je veselega značaja, zavoljo katerega je bil daleč znan in povsod priljubljen.

— Mrtvi se oglašajo. Iz Ljutomera poročajo: Anton Kosi, doma iz Ključarovec pri Ormožu, je pisal starišem zadnje pismo dne 2. novembra 1914, potem ni bilo več nobenega glasu od njega. Imeli smo ga že vsi za mrtvega. Te dni pa je došla od njega dopisnica, na kateri naznanja, da se nahaja zdrav v ruskem ujetništvu.

—Nepazljivost. Nek invalid v mariborski okolici je prve dni meseca oktobra izgubil polo, na kateri je imel nakazano vsak mesec gotovo svoto invalidne preskrbnine. Revež je delal prošnjo, da bi se mu dalo drugo polo, a vse dreganje je bilo zaman. Mož ni dobil ne denarja, ne pole. Po nekem naključju je našel te dni izgubljeno polo v listnjaku in zadeva je bila v njegovo veliko veselje rešena. Skoro enako se je godilo neki ubogi viničarki iz št. jakobske župnije, ki je izgubila polo, s katero je dobivala preskrbnino. Šele po dvamesečnem moledovanju so ji na okrajnem glavarstvu dali drugo polo.

— Stanje živinoreje. Zadnje popisovanje živine je izkazalo lepo presenečenje. Sicer še ni delo dovršeno, toda že sedaj se lahko reče z gotovostjo, da ima štajerska dežela po številu mnogo več živine, kakor pri zadnjem štetju leta 1910. Število svinj je nekoliko padlo. Ti podatki so jako razveseljivi, ker pričajo o lepih uspehih štajerskih živinorejcev.

— Smrtna nesreča. Hlapcu Andreju Antoloviču iz Langentala se je v Mariboru blizu kolodvora splašil konj, ki je zbežal po Tegetthofovi ulici čez Grajski trg v Grajsko ulico. Tam je hotel starejši mož konja ustaviti. A konj je moža podrl na tla. Mož je bil vsled padca težko poškodovan in je dne 2. decembra v bolnišnici umrl. Ponesrečeni je Janez Ferk, hlapec pri medičarju Gertu.

— Smrtna kosa. V Vuzenici je umrla posestnica Katarina Pajek, rojena Boehm. — Od Sv. Duha na Ostrem vrhu poročajo, da je umrl na svojem posestvu krčmar "Pri lipi" Fran Gaube, podomače Ropič. Bolehal je že celo poletje in je dosegel lepo starost 72 let. Bil je pristen hribovski značaj, dobro znan tudi v lovskih in turistovskih krogih.

— Iz ujetništva se je oglasil računski narednik Jakob Heric iz Cvena pri Ljutomeru. Nahaja se v mestu Samarkandu, v deželi Turkestan, ruska Azija. Je zdrav ter želi, da bi, ko se zopet povrne, vse znance zdrave dobil. Dopisnica je potrebovala do semkaj 3 mesece in 6 dni. Ujet je bil začetkom bojev v Galiciji.

PRIMORSKO.

— Pisma iz zasedenega ozemlja na Primorskem. Franc Rukli je prejel iz Starega sela pismo svoje žene z dne 20. septembra, ki se glasi: "Po štirih mesecih me je vendar razveselilo Tvoje pismo, pisano 20. avgusta, prejeto 18. septembra. Zdravi smo vsi, hrano imamo in vse dobro. Šesti otrok je bil rojen 16. junija, ime mu je Alojzij. Zdrava sem jaz, otroci in vsa naša žlahta. Živež dobivamo vse žene, ki imamo svoje može tam, vsak teden od države. Poljskega pridelka prav malo." — Nato sledi prošnja, naj mož, Franc Rukli, v slučaju potrebe denarno pomaga njenim bratom in sestri, potem sinu Antona Hrast, Francu; dalje možem (soprogom) Ivanu Kranjc, Ivanu Benko in Antonu Pintarju ter končno sinovoma Ivana Skočir — Francu in Toninu. Kdor izmed teh ali izmed drugih beguncev in begunk ter vojakov iz Starega sela bi potreboval manjše vsote denarne pomoči, naj se obrne na naslov: Werkmeister Fr. Rukli, k. u. k. Milit. A. A. 59 B. H. 4 Stabsgruppe G. M. Kutzelnigg, Arb. Gruppe Hauptmann Junger, Feldpost 602. — Na naslov g. Ivana Rutarja je prejelo naše uredništvo naslednjo dopisnico (preko Švice): "Prosim Te, piši mi, kje je moj brat in moj soprog Jakob Gregorič ter drugi iz Vrsna. Tu smo zdravi in pričakujemo skorajšnjega svidenja. Jožefa Gregorčič, Borjana 89, terra occupata, via Cividale — Bergonia per Italia.

— Gosp. dekan Ivan Rojec je obiskal kot delegat osrednjega odbora dunajskega begunce v okrajih Baern in Roemerstadt na Moravskem. V Libavi je okoli 450 Hrvatov iz Kanfanara, otrok za šolo okolu sto, a ni učitelja; analfabeti skoraj vsi, nihče ne zna besede nemški, a tudi noben Nemec hrvatski — edino besedo "polenta" vsi razumejo. Friedland in okolica, dovolj znan po dopisih g. Ličana, ima 350 beguncev Hrvatov, nima nobenega učitelja; v Gross-Stohl, Klein-Stohl in Irmensdorf nad 150 beguncev Slovencev iz Št. Ferjana, Pevme, iz Kviškega. Ljudje stanujejo po več družin skupaj po raznih hišah, ter se sami oskrbujejo s hrano. Tu je velik mraz tekom celega leta. Kako veseli so bili ljudje, ko so imeli eno nedeljo sv. mašo in pridigo ter so med sv. mašo prav lepo pela dekleta. Da si bodo mogli ljudje vsaj za silo pomagati z nemščino, naročili smo jim več izvodov "Nemščina brez učitelja". Pohvalno moramo omeniti čč. gg. duhovnike moravske, ki se skoraj povsod zanimajo za begunce, ne le samo v cerkvi, da spovedujejo, čitajo hrvaško sv. evangelij in celo pridigajo, ampak tudi, da jih obiskujejo na domu ter tam tolažijo. Velečastiti in za begunce požrtvovalni gospod župnik K. Horak v Friedlandu pozna vse naše begunce, jih obiskuje, celo obleko jim je umeril ter se zanje trudi kakor oče v družini. Žalostno, da ni tu nobenega hrvatskega duhovnika ali učitelja.

Židje v Bukovini.

Bukovina je obljubljena dežela Židov, zlasti ruskih. Kak blagoslov so ti obrezanci za domače ljudstvo, kažeta ta-le dva primera: Vsled ovadbe nekega kmečkega dekleta iz Ruske Novosielice je bil l. 1913 v Črnovicah aretiran Žid Simon Achner, ki jo je hotel spraviti v neko sramotno hišo na Dunaju. Dognalo se je, da je imel ta Žid jako razširjeno trgovino z dekleti ter je držal stalno dva agenta za ta "kšeft". Svoje žrtve je dobival večinoma iz ruskih in rumunskih vasi ter jih pošiljal po vsem svetu. Njegova rodbina je bila pred kakimi 20 leti izgnana iz Rusije in je prišla v Bukovino v samih cunjah. Nastanila se je najprvo v Sadagori, potem pa v Črnovicah ter se pečala z oderuštvom. Kmalu si je Simon Achner zamogel kupiti lastno hišo in ko je na to še dvakrat napovedal konkurz — je bil bogat mož. Radi sleparske kride je bil obsojen v tri mesece zapora, njegovo hčer pa je vseeno oženik nek gališki odvetnik in dobil z njo 120 tisoč kron dote. Ko je Simon prišel iz ječe, odprl je v Črnovicah sramotno hišo in se popolnoma "posvetil" snažni kupčiji. Sedaj sedi v zaporu ter premišljuje, kako bi se najlepše izvil pravici in nadaljeval svoj posel. Proti zvodništvu bi trebalo pač novega, strogega zakona. — Vreden obrezan bratec Achnerjev je Simon Reichel, ki je bil tudi aretiran v Črnovicah. Ta Žid je v 10 letih iz pocestnega berača postal bogatin, ki je svoji hčeri dal 100 tisoč kron dote. Bavil se je zgolj z oderuštvom ter je jemal nad 40 odstotkov. Ta krivonosi krvoses je spravil neštete kmete na boben in je uničil srečo na stotine ljudi. Potem se pa zgražajo nad ruskimi židovskimi pogromi.

UGODNA PRILIKA.

Na prodaj: 280 akrov sveta, pripravnih za živinorejo, ugodna lega za rejo in prodajo mul. Dobra paša za živino in ovce. Prašičjereja uspešna. Creek (potok) z odtekajočo vodo na svetu. Razna krmila, žito itd. dobro uspeva. Podnebje zdravo. Šole, cerkve itd. Blizo železnice sredi novih naselbin, ki potrebujejo konje in govejo živino. Med Mobile in Pensacola. Dober trg za maslo in jajca. Proda se tudi manjše parcele.

Pišite za nadaljne informacije na sledeči naslov:

MATH CESAR,
1900 W. 22nd St., Chicago, Ill. — 14t6

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Moje blago bo najboljše, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Frank Ulchar.
Gowanda, N. Y.: Frank Zore.
Great Falls, Mont.: Mat. Urich.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan,
Indianapolis, Ind.: St. Bajt.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekan.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Springfield, Ill.: John Peternel.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Steelton, Pa.: A. M. Petric.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelcich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
West Allis, Wis.: Anton Skerjanc.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek,
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Spoštovanjem,
Uprav. "A. S."

Urada telefon Chicago 100
Stanovanja telefon Chicago 2247

JOSIP KLEPEC
JAVNI NOTAR
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

E. H. STEPANOVICH
edini hrvatsko-slovenski pogrebnik,
9251 E. 92 St., S. Chicago, Ill.
Tel. S. Chicago 1423.
Rent. tel. S. Chicago 1606.
Ambulanci in kočije, ter avtomobili za vsako prigodo in vreme.

Dr. Richter's Pain Expeller

zoper revmatizem in trganje bolečine in otrpnelost členkov in mišic.

Pravo zdravilo je v zavoju, kakoršnega vidite na sliki.

Zavrnite vsak zavoj, ki ni zapečaten s Anhor Trade Mark.

25c in 50c vseh lekarnah ali pa pišite ponj naravnost na

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington Street
New York.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, in sicer v 20. do 25. dneh

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za $13.50

VSE NASE POSLOVANJE JE JAMČENO.

Pisma in pošiljatve naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC

JOLIET, ILL.

"DOLINA KRVI"

(GLENANAAR)

POVEST IZ IRSKEGA ŽIVLJENJA.

Spisal Patrick A. Sheehan. Iz angleščine prevel Franc Bregar.

(Dalje.)

Nekega dne, ko je že skoro popolnoma okreval, sem mu dejal:

"Bodite pripravljeni, dragi gospod, na ovacijo, kadar se boste napravljali nazaj v Ameriko. Ljudstvo je Vaše veliko dejanje tako navdušilo, da si je vbilo v glavo, da Vam hoče prirediti nekako ljudsko demonstracijo v znak svoje hvaležnosti."

"Upam, da ne pride do tega," mi je odgovoril. "Prišel sem le, da si stvari ogledam, da nekaj časa mirno tu ostanem in se zopet srečno vrnem."

"To ne pojde tako gladko, dragi gospod. Povsod že opevajo Vašo slavo in so v ta namen oživili staro balado z naslovom: "Življenje in čini Terencea Kaseya, slavnega borivca."

Zopet se je zmedel in me pogledal s prosečim pogledom; tedaj pa se je naenkrat razjezil:

"Zakaj, za zlodja," je zavpil, "ne morejo človeka, kadar k njim pride, pri miru pustiti? Dozdeva se mi, kakor bi kak radovednež bil preiskal in prebrskal vso mojo preteklost ter mi jo zopet zalučil v obraz."

Zelo sem se začudil, da je tako nenadoma vzkipela jeza tako mirnemu možu. Še bolj sem se čudil namigavanju na njegovo preteklost. On je zapazil mojo zmedenost in se je jasneje izrazil.

"Čujte, gospod župnik," je dejal. "Ali ni Vaša dolžnost hraniti skrivnosti zase?"

"Da, nekatere," sem odgovoril.

"Vse," je rekel strastno. "Če bi si mislil, da more duhovnik kaj izblebetati, bi mu ne zaupal niti pri izpovedi."

"To je popolnoma resnično," sem odvrnil. "Karkoli nam izročite kot skrivnost, se bo vestno ohranilo kot skrivnost, pa naj je karsibodi."

"Tako sem si tudi jaz mislil. Nečem tedaj, da bi ljudje vedeli, kdo sem ali zakaj sem prišel. Zadnje mesece so natančno poizvedovali okrog, kdo sem. Ne vem, kaj imajo, za zlodja, od tega. Podkupili so celo nesrečnega natakarja, da jim pove ime z mojega kovčega in perila."

"Šli so nekoliko predaleč," sem odgovoril. "Vedno sem jim toliko zaupal, da se omejuje njihova radovednost na to, kar jim kdo pismeno sporoči ali sam razodene. V tej meri je radovednost celo neka čednost, ki v resnici izvira iz naklonjenosti."

"Tega nikakor ne morem razumeti. Zdi se mi, da bi ti ljudje bolje storili, ko bi skrbeli za svoje lastne zadeve."

"To je bil Vaš amerikanski predsodek," sem mu odgovoril, "ali bolje, staro anglosaško mnenje, kajti vi, Amerikanci, ste, dasi tega sami ne veste, Anglo-sasi. Pripovedovali so mi, da more tam pri vas imeti človek dvajset let koga za najbližjega soseda in niti ne ve, kako se imenuje ali kaj zajtrkuje. Meni je to naravnost sebičnost. Vi se morate silno bati drug drugega, če na ta način varujete vsako skrivnost. Pa poglejte k nam! Če moja kobila izgubi podkev, ve o tem v štiriindvajsetih urah vsak mož, vsaka žena in vsak otrok v vsej župniji. Če grem v Cork, me vsakdo vpraša, kam grem in kdaj se vrnem. Če pokažem le najmanjšo nevednost o dogodkih v župniji, se ne bojijo reči, da sem puščavnik in da bi moral biti trapist. Če se rodi kje otrok, hočemo ravnotako vsi vedeti, ali je deček ali deklica, ali je podoben očetu ali materi, kdaj ga bodo krstili in kako nazvali. Če kdo umrje, gre vse bdet k mrliču in med molitvami si krajšajo čas s tem, da poizvedujejo, koliko je zapustil in kdo podeduje. Preden ga polože v krsto, ga mora vsaka stara ženica v župniji še enkrat pogledati in mu popraviti obleko, da vidi, ali je kapuca prav naravnana; kadar ga spuščajo v grob, se začno vsi vneto prepirati, ali to vrše enakomerno. Slednjič pogleda še vsakdo na deščico, koliko je bil mrlič star, in nekateri odmajujejo z glavo, kot bi niti ob grobu ne bil popolnoma odkritosrčen o svoji starosti. Nato se z zadnjim pozdravom: 'Bil je dober človek, Gospod mu daj večni mir!' razidejo, zadovoljni s svojo lastno dobroto. Jaz imenujem to krščansko ljubezen in naklonjenost, kateri je Vaša poganska nedružabnost popolnoma nasprotna."

"Prav," je dejal, mahnivši po tej pridigi trudno z roko, "toda jaz tega ne razumem. Vi ste čudni ljudje."

"Morda smo res," sem odgovoril nekoliko pikro, ker me nič ne razdraži tako kot čuvstvo superiornosti pri narodu, kateri bi se mogel skoro tisoč let učiti od nas. "Toda rečem Vam, da Vam je treba k nam še v šolo hoditi."

"Da stvar hitro končamo," je rekel, "jaz sem Terence Kasey!"

"Kasey, borivec?" sem prestrašeno zavpil, ko sem nenadoma zagledal pred seboj svojega idealnega junaka.

"Da, pa tega ne smete nikjer povedati, celo potem ne, ko odidem."

"Gotovo, Vašo skrivnost bom sveto čuval. Toda — ali mi boste dovolili, da Vam stisnem roko?"

"Zakaj?" me je vprašal, umaknivši se nikoliko nazaj.

"Samo, da izrazim svoje občudovanje. Morate namreč vedeti, dragi gospod, da se Vas že dvajset let spominjam skupaj z junaki grških bajk, z Ajantom in Ahilom, da niti ne govorim o Martu in Hektorju iz znane balade. Ah, ko bi ljudje bili vedeli, da ste Vi Kasey, ne vem, s kakimi častmi bi Vas bili obsuli. Godba bi vam priredila vsak večer podoknico, vsak klub v naši grofiji bi Vam poslal deputacijo in skoro gotov sem, da bi Vam izročili lepo okrašeno adreso, kadar bi se hoteli vrniti pod zastavo 'zvezd in trakov'."

On se je nasmejal:

"Tedaj sem še srečno ušel. Toda, gospod župnik, še enkrat Vas spominjam na obljubo, da ohranite mojo skrivnost zase. Nihče ne sme vedeti, deti, kdo sem in zakaj sem prišel."

"Kar se prvega tiče, je vse v redu. Nihče ne ve, kdo ste, in tudi ne bo nihče izvedel, vsaj kolikor to mene zadeva. Kar se pa drugega tiče, ve vsak mož, vsaka ženska in vsak otrok v vasi, zakaj ste prišli."

"Zakaj pa sem prišel?" je vprašal nemirno.

"Zato, da odpeljete s seboj kako irsko ženo v Ameriko. Saj vsako dekletce v župniji misli, da si njo izvolite."

"Irci so od zlodja," je dejal in omahnil na blazine.

"O tem bi se dalo še govoriti. Po mojem mnenju so bolj angeli kot zlodji. A za vsak slučaj Vam morem imenovati tukaj tucat deklet, ki bi se podale v najodličnejših hišah ob obali Hudsona in Mississippija. Jaz grem še dalj in trdim, da bi mogli iztakniti eno ali dve, ki bi celo krasile parket 'bele hiše,."

"To ali nekaj podobnega sem že slišal od Vas, odkar sem prišel domov. Vi seveda pretiravate. Vi, dobri irski duhovniki, menite, da je Irsko središče vsega sveta. A ti dobri ljudje so prav slutili, dasi je stvar nekoliko drugačna. Nišem prišel na Irsko zato, da izgubim svoje srce, ampak da izbrišem iz njega sliko, ki je tu že dvajset let."

"To je mogoče samo na en način, da namreč naslikate drugo preko nje."

On je odmajal z glavo.

"Že marsikatera lepa slika je bila naslikana preko nje, pa nič ne pomaga. Ona podoba prihaja vedno na površje. Sledila mi bo do smrtne ure, razen..."

Tu je obmolknil.

"Razen če jo vidim še enkrat, pa to ni verjetno. Upal sem, da se je spremenila in da se bom rešil one podobe, ko zapaziu izpremembo. Če se pa ni izpremenila, tedaj si jo prilastim za vedno."

"Dvajset let je dolga doba," sem dejal, "in malo jih je, ki se v tolikem času ne izpremene."

"Res je," mi je odgovoril, "in zato obupujem."

III. POGLAVJE.

Niti usode.

Takoj za oglom, če se obrnete proti Buttevantu, je stanovala ženiča, katero sem tako toplo priporočil Amerikancu kot postrežnico. Bila je majhne postave in nekoliko uvele lepote vsled izpreminjajoče moči časa in še bolj vsled razdirajočega vpliva bede in pomanjkanja. Z obraza ji je odseval nenavadno zamišljen izraz, kakor da bi vedno živela v preteklosti, in neka poteze mirne vdanosti kakor pri ljudeh, ki se ne zanimajo več za to življenje in upirajo oči le proti večnosti. Toda ta izraz na obrazu je ni oviral, da bi ne bila vesela in celo srečna; nihče bi ne mogel spoznati iz njenih veselih besed, da je živelo v njenem srcu kako globlje, svetejše čuvstvo. Treba je bilo priti k njej nepričakovano, če ste hoteli spoznati, da ima tak nepremično strmeč in zamišljen pogled v ogenj ali skozi majhno okno njene prodajalne le tisti, komur je večnost središče vsega pozemskega. Nikdar je ni bilo videti na cesti razen zgodaj zjutraj, ko je prva prihajala na svoj prostor v temnem kotu cerkve, da je bila pri zgodnji maši. Tudi takrat je ni nihče zapazil, ko je hitela po ulici, tesno zavita v svojo črno ogrinjalko, ki ji je pokrivala tudi glavo. Skrbno se je ogibala vseh vaških klepetulj in zato ni bila nikdar vpletena v kak prepir. Od začetka so to smatrali kot posebnost in ponos. Kesneje se niso več menili za to, ali če so se menili, so jo spoštovali. Imela je dve hčeri — Tereza ali Tessie, starejša, je bila ravno stopila v dekliško dobo in je bila tako na las podobna materi v mlajših letih, da so jo znanci, ki matere že dolgo časa niso videli, nagovarjali z materinim imenom Norah. Njena mlajša sestra, Kathleen, je bila popolnoma drugačna. Medtem ko je bila Tessie dostojanstveno-resna in je po materi podedovala njeno zamišljenost z lepimi potezami vred, je bila Kathleen živahna in je najrajša divjala in skakala zunaj na prostem, tako da jo je mati vedno imenovala "divjaka". Večkrat me je mati napravila, naj jo trdo pokaram radi te male mladostne razposajenosti, pa sem moral vedno opustiti tak poizkus. Njen navihanoresni pogled bi bil razorožil strožjega Mentorja; razen tega bi bila mogla navesti proti meni marsikateri nauk, katerega sem jim neprevidno dal v šoli, da naj namreč spravijo v svoja mlada leta toliko solnca in veselja, kolikor le morejo, kajti nebo se jim bo v poznejšem življenju stemnilo s sencami, ki jih niso sami iskali. Toda obedve sta bili res srčkana otroka, kakor sem pripovedoval Amerikancu. Tessie, ki je že bila končala običajne študije, jih je sedaj dopolnjevala z godbo, slikanjem na steklo, ženskimi ročnimi deli itd. Na stenah v moji sobi visi več poizkusov njene spretne roke.

Bili so silno revni. Žalostna, majhna prodajalna, katere okno je bilo obloženo z zavoji "Mustardove gorčice", "Cadburyjevega kakao" in podobnim, ni bila v resnici tako bogata kot je kazala sijajna zunanjost. Od stropa je viselo nekoliko rdečih slanikov in nekaj pletenic čebule. Tam so stale dve ali tri navidez krasne kovinaste škatlje, na katerih je bilo napisano s škrlatnimi zlatimi črkami "Čaj". Razen tega še nekaj lončenih pip ter dva ali trije tucati sveč — in oprava je bila gotova. Toda lačni niso bili nikoli. Tisti, ki hrani ptice, skrbi tudi za svoje otroke, in ki oblači lilije, je odeval tudi nje pred mrazom. Bilo je genljivo gledati, kako so skrbele, da so vedno snažno opravljene. Trud revežev, s katerim izkušajo prikriti svojo revščino, je vedno genljiv. Če bi vi videli skrbno vložene podloge pod čednim predpasnikom ali luknjo na rokavu ali malo razpoko na črevlju, bi spoznali, kako junaško se bojujejo te dobre, preproste duše, da ohranijo lep videz v vedni borbi z veliko revščino. In če sem včasih izrazil svoje začudenje, da sploh še morejo živeti v tako težkih okoliščinah, je ena beseda vedno razrešila uganko tej dobri materi, in ta je bila — Bog.

Zgolj sočutje me je nagnilo, da sem jo nasvetoval bogatemu Amerikancu za postrežnico. To stvar sem omenil tudi njej sami, bolj za poizkus in v nadi, da se bo Amerikanec premislil.

"Pred kratkim sem upal, da se dobi za Vas neko delo," sem ji dejal en ali dva dni izza pogovora z bolnikom.

"Ah, gospod župnik," je odgovorila, "to bi me veselilo. Nune bi morda ne zapazile, če bi Tessie ostala nekaj dni doma, da postreže v prodajalni."

"Tessie je že postala," sem rekel, "prava gospodična s svojimi dolgimi krili in navzgor počesanimi lasmi, tako da je ne moremo več za vse porabiti."

Tessie se je bila pri blagovnjaku ob oknu zamislila v neko knjigo. Bila je globoko sklonjena nad njo, tako da so se jasno razločevali kodri njenih bujnih, koštanjevorjavih las, tako zelo podobnih materinim, le da so tej že srebrne niti prerezale zlate kite. Pri mojih besedah je zardela, kajti dekleta so ravno tedaj najbolj občutljiva, ko se poslavljajo od otroške brezskrbnosti in prevzemajo dolžnosti resnega življenja.

"Meni bi bilo ljubo," je dejala mati, "da bi ne imela s trgovino nič opraviti. Upam, da jo je Bog za kaj boljšega odločil."

"S trgovino?" sem si mislil, ko sem pogledal po pusti, prazni prodajalni. "To je v resnici velika žrtev!"

"Zopet Vam pravim," sem rekel, "kot sem Vam že prej večkrat dejal, da pojde Kathleen in ne Tessie v samostan."

"Kaj, ta divjak, gospod župnik?" se je čudila gospa Leonard, dvignivši se izza blagovnjaka. "Zagotavljam Vas, da misli na popolnoma druge reči kot na samostan. Vi ste tega otroka, gospod župnik, popolnoma razvadili. Kažete ji toliko zanimanja, da ne bo nič dobrega iz nje."

"Vi ne veste, kaj v njej tiči. Zapomnite si, da bo še enkrat nosila redovniško obleko."

"Podarim jo," je dejala gospa Leonard, "kaki izmed redovnic, ki prihajajo sem iz Teksasa ali Južne Afrike ali Kalifornije. Njim bo dobro došla in jaz dam svoj blagoslov."

Meni ni bilo všeč, da je mati tako ponižovala mojega ljubljenčka, in sem ji to tudi naravnost povedal.

"Ona ne pojde niti v Južno Afriko, niti v Teksas, niti v Kalifornijo," sem odgovoril pikro, "ker rabimo najboljše deklice sami doma. Prepustite to meni. Prav gotovo bo ta mlada gospodična čez nekaj let živa in zdrava v kakem našem najboljšem irskem samostanu."

"Bog Vas blagoslovi za to, gospod župnik," je odvrnila hvaležna žena. "Prepuščam jo Vam in Bogu in sem prepričana, da je v najboljših rokah. Toda kako delo ste namerjali dobiti zame?"

"Menil sem, da bi šli v hotel streč tujemu amerikanskemu gospodu, ki tam bolan leži."

Ona se je začudena in prestrašena umaknila.

"Jaz naj bi bila postrežnica, gospod župnik? Kaj se pa jaz razumem na postrežbo?"

"Ravno toliko se razumete kakor vsaka druga ženska. Kajti vsaka ženska je ali bi vsaj morala biti postrežnica."

"Res, kakor nalašč bi bil poklic zame," je dejala in nekoliko dvignila glavo, "previjati, obvezovati in tolažiti bolnega človeka. Slednjič," je rekla s kratkim zatajenim nasmehom, "bi se hotel celo oženiti z menoj."

"To še ni najhuje," sem odgovoril resno.

"Ne, jaz nisem ženska zanj. Dosti mi je že preteklosti."

In ko se ji je vrnil na obraz stari, zamišljeni izraz ter bolni pogled v nesrečno minulost, je naenkrat izginila vsa šaljivost in veselost, ostala je le bedna žena.

"Preteklost je minula," sem dejal. "On zdaj že okreva in se namerja kmalu vrniti v Ameriko."

(Dalje prih.)

320 AKROV HOMESTEAD

v Coloradi. Dobra, ravna zemlja, kjer raste vse. Samo od 3 do 4 milje od železniške postaje, pošte, šole in trgovin. Vsi stroški za to zemljo znašajo $185. Zadnja priložnost za revnega delavca, da si pridobi dobro farmo. Pridite takoj. Za pojasnila 10 centov.

FRANK CHAUCHER,
1624 Curtis St. Denver, Colo.

Imamo v zalogi

Mohorjeve Knjige

ZA LETO 1916.

Izšlo je šestero knjig in sicer:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija, 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69. zvezek.
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane $1.50, za naročnike v Pittsburghu, Clevelandu in Chicagi pa samo $1.30 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša samo en dolar.

Alois Skulj

P. O. Box 1402, N. Y. City 100t14

Ako hočete streho popraviti po za mal denar oglasite se pri

HOLPUCH ROOFING CO.

COMPOSITION
FELT and GRAVEL ROOFERS

Asphalt Roofing Over Shingles.
Bell Telephone, Joliet 4213
Office, Room 3, Forgo Building.
Corner Ottawa and VanBuren Streets
JOLIET, ILLINOIS.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Vaš agent v uradu.

Vsak telefon je Vaš agent v vsakem uradu, kjer imate edjemalce.

Prihranite si čas in stroške, če rabite to stvarco---čas je denar.

Pomnite, če telefonate na rabite čakati, kakor če osebno pridete in hočete govoriti s kom, ki je vposlen.

Rabite Bell Local in Long Distance.

Chicago Telephone Co.
A. H. White, Manager
Telephone 9903

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 92
120 Jefferson St. JOLIET, ILL
N. W. telefon 556

Luka Pleše

HVATSKO-SLOVENSKA
GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina domača in importirana žganja in vina, ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk.

1014 North Chicago St., Joliet, Ills.

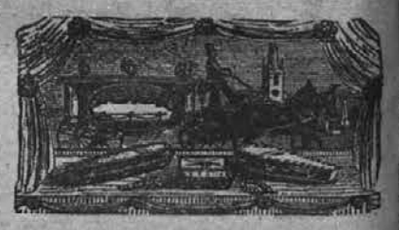

W. H. KEEGAN

POGREBNIK.

Slovenci v La Salle in okolici: Kadar potrebujete pogrebnika se obrnite na to tvrdko in prepričani bodite, da boste najbolje postreženi, ker ta zavod je najboljši ter mnogo cenejši kot drugi.

V slučaju potrebe rešilnega voza (ambulance) pokličite nas po telefonu, ker smo vedno pripravljeni — po dnevi in ponoči.

Vse delo jamčeno.
POSTREŽBA TOČNA VSAK ČAS.

W. H. KEEGAN,
Telefona št. 100 — vsak čas.
Cor. 2nd and Joliet St., La Salle, Ill.

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.